

12. Iakovlev, Ya.M. (1980). Formalyzatsiya pokazatelei efektyvnosti sudebno-ekspertnoi deiatelnosti. [Formalization of indicators of efficiency of forensic activity]. *Problemy teoryi sudebnoi ekspertyzy*. Sb. nauch. tr. M.: VNYYSЭ, 44, 129–136 [in Russian].

13. Zavalnyi, M.V. (2018). Pryntsyipy vzaiemodii derzhavnykh ta nederzhavnykh subiektiv pravookhorony v Ukraini. [Principles of interaction of state and non-state subjects of law enforcement in Ukraine]. *Pravovyi chasopys Donbasu*, 1(62), 114-119. [in Ukrainian].

14. Subota, S.I. (2018). Pryntsyipy vzaiemodii natsionalnoi politzii i hromadskosti. [Principles of interaction between the national police and the public]. *Porivniialno-analitychne pravo*, 1, 32-34. [in Ukrainian].

15. Konstytutsiia Ukrainy. (1996, June 28). [Constitution of Ukraine]. *Zakon №254k/96-VR. Ofitsiyni visnyk Ukrainy*, 72/1, 2598 [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 24.10.2020

УДК 347.998.85

Арестова Людмила Валеріївна,
аспірант Державного університету
інфраструктури та технологій

ОБ'ЄКТ ПРАВОВІДНОСИН У СФЕРІ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА

У статті характеризується зміст та особливості об'єкту правовідносин у сфері адміністративного судочинства. Особливість правовідносин у сфері адміністративного судочинства полягає у тому, що в ході їх здійснення оспорується процес застосування суб'єктом владних повноважень матеріальної правової норми. У результаті запропонована методика розмежування об'єкта матеріальних та процесуальних адміністративно-правових відносин.

Доведено, що матеріальні правовідносини виражають поведінку суб'єктів по відношенню до певних предметів, тобто по відношенню до того або у зв'язку з чим суб'єкти вступають у правовий зв'язок між собою. Отже, об'єктом матеріальних відносин є те, на що вони направлені – на врегулювання поведінки суб'єктів, а предметом таких відносин можуть бути матеріальні і нематеріальні блага, з приводу яких виникають такі відносини (речі та інші матеріальні цінності, продукти духовної творчості, нематеріальні цінності, послуги, дії, бездіяльність та результати їх вчинення або акти їх реалізації, події).

Процесуальні правовідносини забезпечують реалізацію розпоряджень матеріальних правових норм, та складаються заради вирішення конкретних спорів. Крім того, правовідносини у судовому адміністративному процесі виникають при порушенні вимог адміністративно-правової норми і невиконанні адміністративного обов'язку. Вони виникають на підставі публічно-правової конфліктної ситуації, спрямовані на вирішення спору і захист прав та інтересів у сфері публічно-правових відносин.

Особливість правовідносин у сфері адміністративного судочинства полягає у тому, що в ході їх здійснення оспорується процес застосування суб'єктом владних повноважень матеріальної правової норми.

Визначено, що невідомий суб'єкт захищає своє право на реалізацію прав та інтересів передбачених матеріально-правовою нормою, а суб'єкт владних повноважень захищає порядок реалізації ним своїх обов'язків і процес застосування ним матеріальної норми. Як бачимо, те, з приводу чого виникають ці відносини для суб'єктів може різнитися, адже для невідомого суб'єкта правовідносини виникають з приводу суб'єктивного права чи інтересу, а для суб'єкта владних повноважень – з приводу порядку реалізації свого обов'язку, що опосередковано передбачає захист публічного інтересу.

Ключові слова: адміністративне судочинство, методика розмежування, об'єкт правовідносин, правова норма, адміністративна справа.

Arestova L. OBJECT OF LEGAL RELATIONS IN THE FIELD OF ADMINISTRATIVE JUDICIARY

The article characterizes the content and features of the object of legal relations in the field of administrative proceedings. The peculiarity of legal relations in the field of administrative proceedings is that in the course of their implementation the process of application of the substantive legal norm by the subject of power is challenged. As a result, a method of distinguishing the object of material and procedural administrative and legal relations is proposed.

It is proved that material legal relations express the behavior of subjects in relation to certain subjects, ie in relation to whether or in connection with which the subjects enter into a legal relationship with each other. Thus, the object of material relations is what they are aimed at - to regulate the behavior of subjects, and the subject of such relations may be tangible and intangible goods, about which there are such relations (things and other material values, products of spiritual creativity, intangible assets, services, actions, inaction and the results of their commission or acts of their implementation, events).

Then, procedural legal relations ensure the implementation of the provisions of substantive law, and are formed for the resolution of specific disputes. In addition, legal relations in the judicial administrative process arise in violation of the requirements of administrative law and non-performance of administrative duties. They arise on the basis of a public-law conflict situation, aimed at resolving disputes and protecting the rights and interests in the field of public-law relations.

The peculiarity of legal relations in the field of administrative proceedings is that in the course of their implementation the process of application of the substantive legal norm by the subject of power is challenged.

It is determined that a non-governmental subject protects its right to exercise the rights and interests provided by the substantive law, and the subject of power protects the order of implementation of its responsibilities and the process of application of the substantive rule. As we can see, the reasons for these relations may differ for the subjects, because for a non-

governmental subject legal relations arise for a subjective right or interest, and for a subject of power - about the order of implementation of its obligations. language, which indirectly provides for the protection of the public interest.

Keywords: administrative proceedings, methods of differentiation, object of legal relations, legal norm, administrative case.

Постановка проблеми. У контексті проголошення курсу на розбудову в Україні демократичної правової, соціальної держави перед науковцями і практиками постало завдання втілення засад Основного Закону країни у реальне життя. Конституція України визнає права та свободи людини найвищою соціальною цінністю, а на державу покладає обов'язок їх забезпечувати і захищати. Такий стан речей вимагає трансформації пострадянської адміністративної системи, особливо механізму судового захисту прав і свобод людини та громадянина у сфері публічно-владних відносин, у якісно нову систему, що відповідає світовим демократичним стандартам.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Одним із основних елементів механізму захисту прав, свобод та законних інтересів осіб у публічно-владній сфері виступають адміністративні суди, на яких покладається розгляд і вирішення публічно-правових спорів, де однією із сторін виступає фізична чи юридична особа, а іншою – суб'єкт владних повноважень. Однак, проголошення права на захист у нормативно-правовому акті, ще не забезпечує дієвої реалізації такого права. Важливу роль у дослідженні актуальних проблем становлення та розвитку адміністративного судочинства відіграють праці таких вчених як В. Авер'янов, Н. Армаш, Д. Безубов, В. Бевзенко, Ю. Битяк, А. Боннеер, Л. Бринцева, С. Головатий, І.Голосніченко, Т. Гуржій, А. Єлістратов, І. Коліушко, А. Колодій, Т. Коломоєць, А. Комзюк, М. Козюбра, О. Кузьменко, Р. Куйбіда, Е. Демський, О. Пасенюк, Ю. Педько, В. Перепелюк, Н. Писаренко, А. Руденко, Н. Саліщева, А. Селіванов, М. Смокович, Ю. Старілов, В. Стефанюк, В. Сьоміна, О. Тищенко, Н. Хаманева, О. Харитонова, Д. Чечот та інші.

Поряд з тим, на сьогоднішній день в українській науці доктрина правовідносин у сфері адміністративного судочинства чітко не сформована, а проведені дослідження стосовно їх сутності та структури не мають комплексного характеру. На законодавчому рівні (п.5. ч.1. ст.3 Кодексу адміністративного судочинства (далі – КАС) України) правовідносини, що складаються під час здійснення адміністративного судочинства, називаються адміністративним процесом, що, на наш погляд, не є науково-обґрунтованим визначенням. Отже, на сьогодні спостерігається недостатня теоретична розробка питань природи правовідносин, що складаються у сфері адміністративного судочинства.

Мета статті – характеристика об'єктів правовідносин у сфері адміністративного судочинства та визначення методики розмежування об'єкта матеріальних та процесуальних адміністративно-правових відносин.

Виклад основного матеріалу дослідження. З приводу об'єкта матеріальних правовідносин у юридичній літературі висвітлені такі точки зору. Так В.Хропанюк під об'єктом правовідносин розуміє те, на що впливають правовідносини, а саме – фактичну поведінку їх учасників. Автор зазначає, що завдання юриспруденції полягає у вивченні дій учасників правовідносин, а не речей та інших благ, заради яких вони вступають у правовідносини. Теорія права виділяє лише юридичну властивість речей, які знаходяться у сфері інтересів суб'єктів правовідносин. Для юриста важливо встановити характер цих дій, їх відповідність юридичним правам та обов'язкам суб'єктів. Якщо така відповідність є наявною, то одночасно досягається і мета, яку ставили перед собою учасники правовідносин, і мета правового регулювання суспільних відносин [1, с.313-315].

Схожої позиції дотримуються і вітчизняні науковці, вказуючи на те, що об'єктом адміністративних правовідносин може бути тільки конкретна поведінка суб'єктів правовідносин. Так, деякі автори (Ю. Битяк, В. Вогульський, В. Гарашук, В. Зуй) об'єктом адміністративно-правових відносин називають поведінку людей, а саме їх дії, за допомогою яких реалізуються передбачені адміністративно-правовими нормами обов'язки і права учасників даних відносин [2, с.58].

Інші науковці З. Кісіль та Р. Кісіль зазначають, що у кожному конкретному адміністративно-правовому відношенні його сторони реалізують надані їм права і покладені на них обов'язки, пов'язані з певним об'єктом правовідношення. Таким чином, об'єкт – це те, з приводу чого виникає правовідношення. Реалізація прав і обов'язків суб'єктів адміністративного правовідношення може полягати не тільки у певній поведінці, діях контрагентів, а також у трансформуванні чи продукуванні речей, об'єктів творчої діяльності, набутті особистих нематеріальних благ. Однак, і в подібних випадках об'єктом адміністративно-правових відносин є дії (в деяких випадках – утримання від певних активностей) сторін, а речі, продукти творчої діяльності і особисті нематеріальні блага – предметом правовідносин. Загальним об'єктом регулювання адміністративно-правових відносин є суспільні відносини, а безпосереднім – конкретна поведінка суб'єктів [3, с.35-36].

Таким чином, зазначені вчені отожднюють об'єкт регулювання і об'єкт правовідносин, проте ці поняття не тотожні. Так, автори спочатку вказують на те, що реалізація прав і обов'язків пов'язана з певним об'єктом, з приводу якого і виникають відносини, тобто реалізуються права і обов'язки. Потім вчені зазначають, що власне реалізація прав і обов'язків сторін, виражена у їх діях, поведінці, і є об'єктом правовідносин. Отже, автори вказують на поведінку учасників процесу, їхні дії як на об'єкти відносин.

Поміж того, у науковій юридичній літературі [4, с.718] поширеною є і протилежна точка зору, згідно

якої об'єктами матеріальних правовідносин визнаються: матеріальні цінності (речі, предмети), нематеріальні особисті цінності, поведінка, дії суб'єктів, різні послуги, їх результати, продукти духовної творчості, цінні папери, офіційні документи.

Щодо об'єкта процесуальних адміністративно-правових відносин погляди вчених також суттєво різняться. Так, досить суперечлива позиція висвітлена у навчальному посібнику з адміністративної юстиції в Україні за загальною редакцією А. Комзюка, де зазначено, що об'єктом адміністративної юстиції, тобто тим, заради чого вона запроваджена й функціонує у державі, є захист та відновлення прав, свобод й інтересів фізичних і юридичних осіб – учасників публічно-правових відносин. Проте надалі автори вказують що, об'єкт правовідносин – те, з приводу чого, власне, виникають і змінюються ці правовідносини. Об'єктом правовідносин можуть бути, зокрема, права, свободи, інтереси фізичних осіб, правопорушення, нормативно-правовий акт тощо [5, с.99, 196].

Інша провідна вчена О.Кузьменко об'єктом адміністративно-процесуальних правовідносин також визнає все те, з приводу чого виникають й існують самі правовідносини. Вони складаються навколо різноманітних проявів, сторін, властивостей та відношень оточуючого світу. Це можуть бути: поведінка людей, інформація, речі матеріального світу, документи, строки, місце де відбувається подія, стани, особисті нематеріальні блага [6, с.65-66]. На думку іншого вітчизняного адміністративіста В.Г. Перепелюка, до числа об'єктів адміністративно-процесуальних правовідносин належать: речі, матеріальні цінності; результати дій чи бездіяльності суб'єктів правовідносин [7, с. 157]. Тобто на думку цих авторів, процесуальні правовідносини виникають з тих же приводів, що і матеріальні правовідносини, з чим на наш погляд погодитися не можна. Видається, що розуміння об'єкта правовідносин лише як матеріального чи нематеріального блага або поведінки суб'єктів значно звужує обсяг цього поняття і не враховує особливостей правовідносин, що складаються у судовому адміністративному процесі. За такого підходу залишається незрозумілим, що ж вважати об'єктом правовідносин: матеріальне благо, з приводу якого виникають такі відносини чи все ж таки поведінку суб'єктів, що здійснюється з приводу використання цього блага.

Провідний вчений В.Бевзенко у своєму дисертаційному дослідженні доходить висновку, що об'єктом публічно-правових відносин, що складають юрисдикцію адміністративних судів, слід вважати рішення, дії або бездіяльність усіх без виключення суб'єктів публічних повноважень (в т.ч. фізичних та юридичних осіб, які здійснюють суб'єктивні права, свободи, інтереси публічно-правового характеру), а також події – повінь, землетрус, масове захворювання людей тощо [8, с.44, 45].

На нашу думку, більш обґрунтованою видається позиція, згідно якої під об'єктом правовідносин розуміють те, на що направлені правовідносини, те, чому взаємодіють їх учасники. Поведінку ж суб'єктів правовідносин, яка обумовлюється їх правами та обов'язками, доречніше визнати змістом правовідносин.

Суть правовідносин полягає у тому, що суб'єкти взаємодіють шляхом реалізації прав і обов'язків, що виражається у вчиненні певних дій, конкретній поведінці. Цей взаємозв'язок сторін спрямований на досягнення певного результату, що задовольняє їх інтереси, тобто на об'єкт. Саме тому, конкретна поведінка суб'єктів не може бути об'єктом правовідносин, вона є змістом останніх. А те, по відношенню до чого виникають правовідносин, доречніше визнати їх предметом. За таких обставин стає обґрунтованою мета правового регулювання, а саме – врегулювання суспільних відносин шляхом встановлення прав та обов'язків суб'єктів. В іншому разі, якщо дії суб'єктів вважати об'єктом правовідносин, то видається незрозумілим такий трьохсторонній зв'язок суб'єктів, як правовідносини у судовому процесі. Адже, якщо об'єктом правовідносин визнати дії учасників, то виникає питання – чий саме, оскільки дії сторін та суду суттєво різняться. Якщо ж об'єктом визнати те, з приводу чого виникають правовідносини, то знову ж таки стає незрозуміло – з приводу чого вони виникають для суду та допоміжних учасників судового процесу.

З приводу викладено доречно звернути увагу на погляди науковців, що відстоюють подібну позицію. Так, К.Юдельсон зазначає, що об'єктом процесуальних правовідносин є вся діяльність суб'єктів, спрямована на захист матеріально-правових відносин і опосередкованих ними інтересів [9, с.10].

Дещо схожу точку зору висловлюють вітчизняні науковці. Так Е.Демський вважає, що об'єктом адміністративно-процесуальних правовідносин виступають суспільні відносини, які уособлюють характер діяльності суб'єктів і процесуальні наслідки їх поведінки щодо розгляду і вирішення конкретної адміністративної справи. Об'єкт адміністративно-процесуальних відносин характеризується власними специфічними ознаками, які виокремлюють його від однойменної матеріальної галузі права. Об'єктом адміністративних процесуальних відносин є реалізація встановленого порядку регулювання матеріальних правовідносин та її процесуальні наслідки [10, с.72]. На наш погляд, дана точка зору заслуговує на увагу з тим лише застереженням, що поняття «об'єкт правовідносин» слід відмежовувати від поняття «об'єкт (предмет) правового регулювання».

Інші вітчизняні науковці, автори підручника з адміністративного процесу А. Комзюк, В. Бевзенко, Р.Мельник зазначають що, об'єктом правовідносин є те, з приводу чого вони виникають, на що націлені. Адміністративні процесуальні правовідносини виникають у зв'язку із необхідністю захисту та поновлення порушених, невизнаних, оспорюваних прав та інтересів. Далі автори вказують, що об'єктом адміністративних процесуальних правовідносин є спір про право. Загальний об'єкт поділяється на окремі підвиди. Зазначено, що об'єктом правовідносин, пов'язаних із порушенням адміністративної справи в суді, є

відкриття провадження у справі, подальший розгляд та вирішення публічно-правового спору [11, с. 72]. На наш погляд, те з приводу чого виникають правовідносини і те, на що вони націлені – це два різні поняття, різні правові явища. Крім того, ми вважаємо, що відкриття провадження у справі є не об'єктом правовідносин, а є юридичним фактом, тобто підставою їх виникнення.

Більш виваженою видається точка зору Л.Бринцевої, яка вважає, що об'єктом правовідношення є те, на що воно спрямоване, те, чого прагнуть його учасники. Тому, на думку автора, вбачається правильним під об'єктом адміністративно-правового спору розуміти захист суб'єктивних прав та інтересів від порушень (або невизнання) рішеннями (дією, бездіяльністю) суб'єкта владних повноважень, а також порядку реалізації останнім покладених на нього обов'язків у сфері публічного управління [12, с.47].

Ми пропонуємо розділити об'єкти правовідносин у сфері адміністративного судочинства на дві великих групи: матеріальні та процесуальні з позиції їх впливу на перебіг справ адміністративного судочинства.

Таким чином, на нашу думку, матеріальні правовідносини виражають поведінку суб'єктів по відношенню до певних предметів, тобто по відношенню до того або у зв'язку з чим суб'єкти вступають у правовий зв'язок між собою. Отже, об'єктом матеріальних відносин є те, на що вони направлені – на врегулювання поведінки суб'єктів, а предметом таких відносин можуть бути матеріальні і нематеріальні блага, з приводу яких виникають такі відносини (речі та інші матеріальні цінності, продукти духовної творчості, нематеріальні цінності, послуги, дії, бездіяльність та результати їх вчинення або акти їх реалізації, події).

Процесуальні правовідносини забезпечують реалізацію розпоряджень матеріальних правових норм, та складаються заради вирішення конкретних спорів. Крім того, правовідносини у судовому адміністративному процесі виникають при порушенні вимог адміністративно-правової норми і невиконанні адміністративного обов'язку. Вони виникають на підставі публічно-правової конфліктної ситуації, спрямовані на вирішення спору і захист прав та інтересів у сфері публічно-правових відносин.

У ході розгляду адміністративної справи суд не встановлює нових прав і обов'язків для учасників, а перевіряє правильність застосування матеріальних норм учасниками спірних правовідносин, чим забезпечує захист суб'єктивних прав та інтересів невідладних суб'єктів та контроль порядку реалізації суб'єктом владних повноважень покладених на нього обов'язків у сфері публічних правовідносин.

Проведений аналіз різних точок зору вчених щодо розуміння поняття об'єкта правовідносин дає підстави для наступних висновків, які можуть бути враховані при подальших дослідженнях правовідносин у сфері адміністративного судочинства.

Оскільки правовідносини – це взаємозв'язок, взаємодія суб'єктів, тому вбачається правильним під об'єктом правовідносин розуміти те, на що спрямований взаємозв'язок учасників, те, чому вони взаємодіють [13; 14]. На наш погляд, правовідносини у сфері адміністративного судочинства направлені на розгляд та вирішення публічно-правового спору (адміністративної справи за КАС) між сторонами, у результаті чого ліквідується спірність матеріальних правовідносин (конфлікт інтересів між владним та невідладним суб'єктами), захищаються права та інтереси невідладних суб'єктів від порушень (або обмежень, невизнання) з боку органів публічної адміністрації. При цьому перевіряється також порядок реалізації повноважень владними суб'єктами у сфері публічно-правових відносин. Отже, адміністративне судочинство покликане забезпечити безконфліктну взаємодію між владними та невідладними суб'єктами, а також законність та правопорядок у сфері публічно-правових відносин.

Розгляд адміністративної справи у суді направлений на вирішення спору, що виникає з публічно-правових відносин, як правило, між невідладним суб'єктом та органом публічної адміністрації. Сторони спору починають взаємодію в адміністративному суді тому, що між ними виник публічно-правовий конфлікт з приводу застосування матеріальної норми, тобто з приводу реалізації прав та обов'язків, закріплених цією матеріальною нормою. Отже, права та інтереси (публічні та приватні), обов'язки у публічно-владній сфері, що порушені (невизнані, обмежені) рішеннями (діями, бездіяльністю) суб'єктів публічно-правових відносин виступають предметом правовідносин, що складаються у ході здійснення адміністративного судочинства. Власне рішення, дія чи бездіяльність владних суб'єктів виступає предметом спору.

У результаті розгляду справи відбувається захист предмета правовідносин. Отже, те, що зумовлює суб'єктів до вступу у правовідносини адміністративного судочинства (захист суб'єктивних публічних та приватних прав, публічних та приватних інтересів невідладних суб'єктів, захист права на їх реалізацію, а також охорона порядку реалізації повноважень органами публічної адміністрації) виступає об'єктом таких правовідносин. Розуміння ж об'єкта лише як матеріального чи нематеріального блага (прав та інтересів стосовно них) або поведінки осіб (дій та бездіяльності, що виражені у рішеннях) не враховує особливості процесуальних правовідносин, що виникають у ході здійснення адміністративного судочинства.

Особливість правовідносин у сфері адміністративного судочинства полягає у тому, що в ході їх здійснення оспорується процес застосування суб'єктом владних повноважень матеріальної правової норми.

Висновки. Таким чином, невідладний суб'єкт захищає своє право на реалізацію прав та інтересів передбачених матеріально-правовою нормою, а суб'єкт владних повноважень захищає порядок реалізації ним своїх обов'язків і процес застосування ним матеріальної норми. Як бачимо, те, з приводу чого виникають ці відносини для суб'єктів може різнитися, адже для невідладного суб'єкта правовідносини

виникають з приводу суб'єктивного права чи інтересу, а для суб'єкта владних повноважень – з приводу порядку реалізації свого обов'язку, що опосередковано передбачає захист публічного інтересу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Хропанюк В.Н. Теория государства и права: Учебное пособия для вузов / Под.ред. проф. В.Г. Стрекозова М., 2001. 377 с.
2. Адміністративне право: підр./ Ю.П. Битяк (кер.авт.кол.), В.М. Гарашук та ін; за заг.ред.Ю.П.Битяка, В.М. Гарашука, В.В. Зуй 2-ге вид., перероб.та допов. Х.: Право, 2012. 656 с.
3. Кісіль З.Р., Кісіль Р.В Адміністративне право : навч.посіб. 3-те вид. К : Алерта; ЦУЛ., 2011. 696 с.
4. Великий енциклопедичний юридичний словник / За заг.ред. акад.. НАН України Ю.С. Шемшученка. 2-ге вид., переробл. і доповн. К.: Вид-во «Юридична думка», 2012. 1020 с.
5. Адміністративна юстиція в Україні: Навчальний посібник / За заг.ред. А.Т. Комзюка-К.: Прецедент, 2009. 198 с.
6. Курс адміністративного процесу: навч.посіб./ О.В. Кузьменко. К.: Юрінком Інтер, 2012. 208 с.
7. Перепелюк В.Г. Адміністративний процес. Загальна частина: Навчальний посібник. 2-ге видання, змінене і доповнене. К.: «Центр навчальної літератури», 2004. 368 с.
8. Бевзенко В.М. Суб'єкти владних повноважень в адміністративному судочинстві України: дис. ... доктора юрид.наук: 12.00.07. Харків, 2010. 463 с.
9. Юдельсон К.С. Советский гражданский процесс. М., Госюриздат, 1956. 438 с.
10. Демський Е.Ф. Адміністративне процесуальне право України: навч.посіб. К.: Юрінком Інстер, 2008. 496 с.
11. Адміністративний процес України: Навч.посіб. / Комзюк А.Г., Бевзенко В.М., Мельник Р.С. К.: Прецедент, 2007. 531 с.
12. Бринцева Л.В. Сутність адміністративно-правових спорів та особливості адміністративного порядку їх вирішення в Україні : монографія. Х.: Юрайт, 2012. 208 с.
13. Засади правового регулювання правовідносин у сфері адміністративного судочинства: навчальний посібник / Беззубов Д.О., Заросило В.О., Подоляка С.А та ін. К. МП «Леся», 2015. 120 с.
14. Кодекс адміністративного судочинства України: науково-практичний коментар / Армаш Н.О., Бандурка О.М., Басов А.В. / За заг.ред Комзюка А.Т. К. Прецедент, Істина. 823 с.

REFERENCES:

1. Khropaniuk, V.N. (2001). Teoryia hosudarstva y prava: Uchebnoe posobyia dlia vuzov. [Theory of state and law: Textbooks for universities]. Moskva [in Russian].
2. Bytiak, Yu.P., & Harashchuk, V.M. (Eds.). (2012). Administratyvne pravo: pidr. 2-he vyd., pererob.ta dopov. [Administrative law]. X.: Pravo [in Ukrainian].
3. Kisil, Z.R., & Kisil, R.V. (2011). Administratyvne pravo : navch.posib. 3-te vyd. [Administrative law: textbook]. K : Alerta; TsUL [in Ukrainian].
4. Shemshuchenko, Yu.S. (Ed.). (2012). Velykyi entsyklopedychnyi yurydychnyi slovnyk. 2-he vyd., pererobl. i dopovn. [Large encyclopedic legal dictionary]. K.: Vyd-vo «Iurydychna dumka» [in Ukrainian].
5. Komziuk, A. T. (2009). Administratyvna yustytisiia v Ukraini: Navchalnyi posibnyk. [Administrative Justice in Ukraine: Textbook]. K.: Pretsedent [in Ukrainian].
6. Kuzmenko, O.V. (2012). Kurs administratyvnoho protsesu: navch.posib. [The course of the administrative process: textbook]. K.: Yurinkom Inter [in Ukrainian].
7. Perepeliuk, V.H. (2004). Administratyvnyi protses. Zahalna chastyna: Navchalnyi posibnyk. 2-he vydannia, zminene i dopovnene. [Administrative process. General part: Textbook. 2nd edition, amended and supplemented]. K.: «Tsentr navchalnoi literatury» [in Ukrainian].
8. Bevzenko, V.M. (2010). Subiekty vladnykh povnovazhen v administratyvnomu sudochynstvi Ukrainy. [Subjects of power in the administrative proceedings of Ukraine]. Doctor's thesis. Kharkiv [in Ukrainian].
9. Iudelson, K.S. (1956). Sovetskyi hrazhdanskyi protsess. [Soviet civil process]. M.: Hosiuryzdat [in Russian].
10. Demskyi, E.F. (2008). Administratyvne protsesualne pravo Ukrainy: navch.posib. [Administrative procedural law of Ukraine: textbook]. K.: Yurinkom Instster [in Ukrainian].
11. Komziuk, A.H., & Bevzenko, V.M., & Melnyk R.S. (2007). Administratyvnyi protses Ukrainy: Navch.posib. [Administrative process of Ukraine: Textbook]. K.: Pretsedent [in Ukrainian].
12. Bryntseva, L.V. (2012). Sutnist administratyvno-pravovykh sporiv ta osoblyvosti administratyvnoho poriadku yikh vyrishennia v Ukraini : monohrafiia. [The essence of administrative and legal disputes and features of the administrative order of their solution in Ukraine: a monograph]. X.: Yurait [in Ukrainian].
13. Bezzubov, D.O., & Zarosylo, V.O., & Podoliaka, S.A et al. (2015). Zasady pravovoho rehuliuвання pravovidnosyn u sferi administratyvnoho sudochynstva: navchalnyi posibnyk. [Principles of legal regulation of legal relations in the field of administrative justice: a textbook]. K.: MP «Lesia»[in Ukrainian].
14. Komziuk, A.T. (Ed.). (2017). Kodeks administratyvnoho sudochynstva Ukrainy: naukovopraktychnyi komentar. [Code of Administrative Procedure of Ukraine: scientific and practical commentary]. K.: Pretsedent, Istyna [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 21.10.2020